

Utbildningsnämnden

Antagning till förskoleklass och grundskola

Förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden beslutar att införa en central antagningsprocess.
2. Utbildningsnämnden beslutar att ge utbildningsdirektören i uppdrag att utreda hur organisationen för detta ska se ut avseende systemstöd, personella resurser, samverkan med Valfärd skola och fristående skolor i kommunen.
3. Utbildningsnämnden beslutar att utse utbildningsdirektören till delegat för antagning till grundskolan från och med 1 januari 2017.

Sammanfattning

I tjänsteskrivelsen redogörs för hur försöket med central antagning till de kommunala grundskolorna har fungerat och hur en framtida organisation kan se ut. Utbildningsenhetens bedömning är att central antagning bör införas och att utbildningsdirektören får i uppdrag att återkomma med förslag på hur en sådan organisation bör se ut. Central antagning kan bland annat bidra till att kommunen får bättre överblick, skolorna blir avlastade och vårdnadshavare får bättre service. Dessutom blir processen rättssäkrare och en effektiv samverkan med skolhuvudmännen underlättas.

Ärendet

Bakgrund

I egenskap av hemkommun är utbildningsnämnden ansvarig för att alla barn som är folkbokförda i Nacka och som är skolpliktiga eller som har rätt till utbildning i förskoleklass har en skolplacering. Samtidigt strävar Nacka kommun efter att eleverna i så hög utsträckning som möjligt ska kunna bli placerade i den skola som vårdnadshavarna valt i första hand.

Eftersom Nacka växer och inte minst antalet barn i åldrarna 6-15 år kommer att fortsätta öka snabbt framöver ökar också utmaningen att klara dimensioneringen på ett sätt som är förenligt med att eleverna i så stor utsträckning som möjligt kan få sitt förstahandsval av skola samtidigt som ingen elevs rätt till skolgång nära hemmet åsidosätts.

Med anledning av detta beslutade utbildningsnämnden att ge utbildningsenheten i uppdrag att

- på försök under skolvalsperioden inför hösten 2017 tillhandahålla underlag för rektorernas beslut om skolplacering och utvärdera detsamma.
- efter utvärderingen av uppdraget återkomma till utbildningsnämnden med förslag om försöket skulle permanentas eller inte.

Utfall

Andelen föräldrar som fick den skola de valt i första hand till höstterminen 2017 var 89,3 procent. Det är 2,0 procentenheter mer än året innan. Andelen som har fått sitt förstahandsval när nästan utbildningsnämndens mål på 90 procent för 2017.

I förskoleklass fick 96 procent av de 1361 eleverna den skola de valt i första hand, vilket kan jämföras med 92 procent som var utfallet året innan. I årskurs 7 fick 76 procent, 495 av de 649 eleverna sitt förstahandsval, jämfört med 79 procent året innan. Skälet till nedgången i årskurs 7 var en större elevkull och ett högre söktryck till de mest populära skolorna. Sammantaget blev utfallet vad gäller andelen tillgodosedda förstahandsval högre i år jämfört med förra året; 89 procent jämfört med 87 procent –

Skolval till hösten 2017		1:a handsval		2:a handsval		3:a handsval		Övrig placering	
Sökt till årskurs	Antal sökande	Antagna	Procent	Antagna	Procent	Antagna	Procent	Sökande	Procent
Förskoleklass	1 361	1 301	95,6%	48	3,5%	12	0,9%	0	0,0%
Årskurs 1	36	29	80,6%	4	11,1%	0	0,0%	3	8,3%
Årskurs 4	60	53	88,3%	2	3,3%	2	3,3%	3	5,0%
Årskurs 6	27	27	100,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
Årskurs 7	649	495	76,3%	111	17,1%	34	5,2%	9	1,4%
Totalt	2 133	1 905	89,3%	165	7,7%	48	2,3%	15	0,7%

Skolval till hösten 2016		1:a handsval		2:a handsval		3:a handsval		Övrig placering	
Sökt till årskurs	Antal sökande	Antagna	Procent	Antagna	Procent	Antagna	Procent	Sökande	Procent
Förskoleklass	1 372	1 266	92,3%	64	4,7%	35	2,6%	7	0,5%
Årskurs 1	31	24	77,4%	0	0,0%	6	19,4%	1	3,2%
Årskurs 4	87	69	79,3%	7	8,0%	9	10,3%	2	2,3%
Årskurs 6	82	63	76,8%	16	19,5%	3	3,7%	0	0,0%
Årskurs 7	603	476	78,9%	85	14,1%	33	5,5%	9	1,5%
Totalt	2 175	1 898	87,3%	172	7,9%	86	4,0%	19	0,9%

Enhetens arbete

Arbetet med skolvalet har i år skett på utbildningsenheten och inget nytt systemstöd har använts eftersom genomförande och utvärdering måste till innan personella och maskinella investeringar genomförs.

Medarbetarna har prioriterat arbetet och även om kompetensen varit hög inför processen har kunnandet utvecklats under arbetets gång. Främst gäller det rutiner för arbetet där olika effekter varit svåra att förutse. Samtidigt är systemstödet inte anpassat för en central antagningsprocess, vilket påverkade förutsättningarna att arbeta effektivt. Det har bidragit till att processen blivit väl tidskrävande. Dialogen med skolhuvudmännen och medarbetare

på skolorna har fungerat mycket väl och alla har ansträngt sig för att bidra till att göra processen så smidig som möjligt. Utbildningsenhetens bedömning är att samverkan mellan kommunen och de fristående skolhuvudmännen har varit effektivare när processen varit centraliserad.

Utvärdering

Utgångspunkterna för utvärderingen har varit att se om försöket bidragit till sådana förbättringar av antagningsprocessen att andelen elever som får sitt förstahandsval av skola har ökat, om en förbättrad information om dimensioneringen erhållits, om rektorerna har blivit avlastade samt om vårdnadshavarnas nöjdhet med skolvalssystemet har ökat.

Utvärdering har dels skett internt på utbildningsenheten, dels har enkäter ställts till kontaktcenter, skoladministratörer och rektorer på såväl fristående som kommunala skolor.

Resultaten från utvärderingen visar att den organisation som prövats avlastade både rektorer och administratörer. Av elva rektorer som svarat på enkäten uppger åtta att de har blivit avlastade och endast en av 12 skoladministratörer på de kommunala skolorna tyckte att skolvalet fungerat dåligt.

När det gäller rutiner och systemstöd är det dock tydligt från såväl den interna utvärderingen, som redogjorts för i avsnittet ovan, som av enkätsvaren att mycket kan utvecklas. Förutom att det behövs mer rutin så behövs också en organisation som stödjer processen på ett bättre sätt. Det innefattar såväl personella resurser som systemstöd.

Det framkom också att rektorerna inte tycker att de kan ansvara för besluten i skolvalet när de inte varit involverade i processen. Om arbetet ska skötas centralt i framtiden bör därför delegationsordningen ändras så att inte utbildningsnämnden delegerar ansvaret till rektorerna.

Framtida organisation

Vid utvärderingen framkom också att arbetet under skolvalsperioden samspelar med antagningen under resten av året vilket har resulterat i tanken att hela antagningen till skolorna skulle skötas centralt. På så sätt får kommunen bättre överblick, skolorna blir avlastade och vårdnadshavare behöver inte ringa runt till skolorna för att höra om det finns plats. Med tanke på den inflyttning som sker i kommunen skulle detta kunna bidra till en effektivare och bättre service för såväl invånare som för skolorna.

Tjänsteskrivelsen i september 2016 diskuterade alternativet med central antagning och kom då till slutsatsen att endast arbetet med underlaget borde centraliseras på försök. Med den kunskap som finns idag är det dock tydligt att fördelarna med att genomföra all antagning centralt överväger strävan efter att rektor har en hög grad självbestämmande när det gäller antagning. En tydlig styrprincip i Nacka är att delegation ska ske till lägsta effektiva nivå men som det ser ut nu i Nacka med stor inflyttning och begränsat antal platser på vissa

skolor blir inte antagningsprocessen effektiv om den ligger på enhetsnivå. En stor fördel med en central organisation är att utbildningsenheten lättare än varje enskild rektor kan få en överblick över antalet lediga platser i kommunen och detta gäller speciellt när det kommer nya elever. Det skulle också tydliggöra hur organisationen för skolorna ser ut och i de fall det finns fler elever än platser förbättras förutsättningarna för Valfärd skola att centralt planera och agera istället för att en enskild rektor ska behöva göra svåra avvägningar.

Med en central antagningsorganisation behöver inte föräldrar som är nya i kommunen ringa runt till olika skolor utan kan höra av sig till ett ställe för att informera sig och sedan göra övervägda och realistiska val.

Systemet med central antagning bör borge för en rättssäkrare process och bör också bidra till att ingen oroas över att skolorna "väljer bort" vissa elever. En gemensam antagning kan motverka den upplevelsen.

Skolkommisionen föreslår i sitt slutbetänkande att en utredning tillsätts i syfte att införa gemensamma köer till alla skolor i kommunerna. I det fall en gemensam kö skulle komma att införas i framtiden, innebär en central antagning att en sådan förändring lättare kan implementeras. Men även om en gemensam kö inte blir verklighet så underlättar en central organisation en mer effektiv frivillig samverkan mellan kommunen och skolhuvudmännen i Nacka.

Sammanfattningsvis är utbildningsenhetens bedömning att central antagning bör införas från och med 1 januari 2018. Ett centralt antagningsförfarande kräver att delegationsordningen ändras och enheten föreslår att utbildningsdirektören blir delegat. Vidare behöver ett mer anpassat systemstöd införskaffas och en organisation för antagningen införas. Utbildningsenheten föreslår att utbildningsdirektörer återkommer till utbildningsnämnden med ett utarbetat förslag vad gäller organisation och systemstöd i september 2017.

Ekonomiska konsekvenser

Kostnaderna för att inrätta central antagning är begränsade och kostnaden för systemstödet av engångskaraktär. Effektiviseringsvinsterna blir större än kostnaderna och störst effekt blir det ute i verksamheterna.

Konsekvenser för barn

Resurser i skolorna frigörs för annat än administrativa uppgifter vilket gynnar eleverna. För nyinflyttade barn innebär förslaget att det blir enklare att få information om och plats på en skola i kommunen. En central antagningsorganisation kan bidra till att en högre andel elever får sitt förstahandsval av skola tillgodosett och till en mer effektiv samverkan med skolhuvudmännen i Nacka, vilket är positivt för eleverna.

Susanne Nord

Utbildningsdirektör
Stadsledningen

Lotta Valentin

Enhetschef
Utbildningsenheten